

Beoordelingsrapport “Coppelstock”

Naam schip:	Coppelstock
Type schip:	S-Spant
Ontwerper:	De gebroeders Nico en Jasper Buijs
Ontwerpjaar:	1972
Bouwer:	De gebroeders Nico en Jasper Buijs
Bouwjaar:	1974
Lengte over dek:	8.65 m
Lengte c.w.l.:	7.10 m
Breedte:	2.64 m
Diepgang:	1.35 m
Displacement:	5100 kg
Ballast:	2000 kg
Type romp:	S-Spant
Bouwwijze romp:	Staal gelast
Bouwwijze dek:	Staal
Bouwwijze opbouw:	Staal – Kajuitdak kunststof
Tuigvorm:	Torentuig toptuigage
Rondhouten:	Aluminium
Zeiloppervlak:	

Beschrijving

Veel watersportliefhebbers, zeilers en motorbootvarende, kennen de meeste bekende Nederlandse en buitenlandse jachtontwerpers bij naam, zelfs bij voornaam. Er wordt immers veel aandacht aan hen besteed, door de pers (in watersportbladen en boeken), met mooie en technische omschrijvingen soms aangevuld met prachtige lijnentekeningen en bekroond met behaalde successen. Hun schepen waren ook te bewonderen op tentoonstellingen en evenementen. Laat er geen misverstand over bestaan: alle lof kwam hen toe!

Maar er zijn ook onbekende Nederlandse jachtontwerpers / bouwers die wij bijna vergeten zijn en die zeker ook tot zeer mooie prestaties zijn gekomen. We zien hun schepen varen zonder te weten wie ze ontworpen heeft. Dit geldt met name ook voor de ontwerpen van de gebroeders Nico en Jasper Buijs uit Scheveningen.

De heren Jasper en Nico Buijs zijn inmiddels respectievelijk 88 en 91 jaar oud. Van oorsprong komt deze familie Buijs uit Krimpen aan den IJssel waar Jan Buijs in 1859 een scheepswerf startte op verzoek van zijn werkgever Van der Giessen. Na zijn overlijden zetten zijn vrouw en zonen het bedrijf voort. De vader van Jasper en Nico was een van de negen broers. Hij vertrok in 1914 uit Krimpen aan den IJssel en zocht zijn heil bij de Sleephelling Maatschappij Scheveningen. Daar zagen Nico (in 1920) en Jasper in (1923) hun eerste levenslicht. Vandaag de dag is De Gebroeders Buijs Scheepsbouw bv. Krimpen a/d IJssel met hun 152 jaar, een van de langst bestaande nog onafhankelijke familiescheepswerven in Nederland.

Nico begon in 1934 op 14 jarige leeftijd bij Sleephelling Maatschappij Scheveningen te werken en Jasper voegde zich daar 3 jaar later bij (waar anders?) Beide jongelui studeerden verder in de avonduren aan de Ambachtschool te Scheveningen. Tot ver in de oorlog werd er gewerkt maar in september 1944 ging het mis: op Dolle Dinsdag zijn ze gevlucht tot ze na talloze omzwervingen na de oorlog hun werk op de werf (de Sleep) weer konden hervatten.

Op deze werf ontwikkelde zij zich verder als bekwame bedrijfsleiders: Nico hoofd van de tekenkamer en Jasper reparaties en nieuwbouw. Zij hielden elkaar scherp bij het ontwerpen en bouwen. Er zijn ongeveer 220 vissersschepen , bedrijfsvaartuigen , baggermolens en hopperzuigers gebouwd alsook nog sloepen en westlanders Daarbij werden ook nog zo'n 300 hellingen per jaar uitgevoerd., In de glorie tijd werkte er zo'n 250 man op de werf.

In die tijd werkte daar ook de heer Cor Taal, later bekend van de Taling Jachten.

Ondanks hun drukke werkzaamheden op de werf werd er ook nog eens tijd gevonden om voor zich zelf iets te ontwerpen en bouwen. Dat begon al op jonge leeftijd: In 1940 kwam hun eerste boot in zicht, een schouwtje. Wat waren ze trots. Hiermee gingen ze door de sluis van Scheveningen om naar de binnenwateren te varen, maar ja met de zee voor de deur werd er al verder gedacht. In 1944 werd de *Zeezwaluw I* een stalen platgat S-Spant met een lengte van 7.40 m op papier gezet. Na de bezetting kon er een begin met de bouw worden gemaakt. Maar ja, hoe kwam je in die tijd aan materialen? De hoeklijnen voor de spanten kwamen van de gesloopte Duitse radiomasten, de kielplaat van een oude logger, ga zo maar door. De huid werd bovenwater 3 en onder 4 en 5 mm op spanten van 35 x 35 x 4 mm geklonken en verder werd alles geheel elektrisch gelast.

Op 19 Juli 1947 komt de *Zeezwaluw I* uiteindelijk in de vaart, ook hiermee konden ze in het begin nog door de sluis van Scheveningen om naar het binnenwater te varen waar ze veel zeilplezier met hun kinderen hebben beleefd. Later werd de sluis gesloten voor de scheepvaart.

Met al het teken en rekenwerk moet de praktijk het toch uitwijzen of het verwachte resultaat wordt behaald. Wat deed Jasper Buijs? Hij was vaak te vinden bij de pieren van Scheveningen om het vaargedrag van gelijksoortige S-Spanten te observeren (o.a. "*Maria Lecina*" zusterschip van de "*Lumey*" ontwerp van Jonas Kwaak). Die boot dook naar zijn smaak te diep in de golven, dus moest die vóór iets voller, of een boot liet het water niet los zo als het hoorde, ga zo maar door. Met behulp van die inzichten konden zij de tekeningen nog aanpassen. Theorie en praktijk gingen bij hun hand in hand.

Opnieuw werd er weer getekend en zelf gebouwd, in 1962 kwam de *Buizerd* een stalen S-Spant van 7.50 x 2.35 x 1.15 m een platgat met aangehangen roer op het water, bekend op de DCYR regatta te Hellevoetsluis waarmee Arie Buijs vele prijzen heeft gewonnen en verdiend. (In 2011 is de *Buizerd* verkocht).

Weer tekenen en bouwen, in 1972 kwam voor Jasper Buijs de *Zeezwaluw II* met een lengte van 8.65 x 2.64 x 135 m in de vaart, een stalen S-spant platgat met aangehangen roer. In 2009/10 ging de *Zeezwaluw II* over naar zijn zoon Arie. Van dit type zijn er drie gebouwd.

In 1974 liep de *Coppelstock* van Nico Buijs van stapel. Deze wordt nu gevaren door zijn schoonzoon, Teun van Dijk. De derde boot van dit type is de *Windvang*, die is gebouwd bij v/h van Waveren in de Lier Z-H.

De ***Coppelstock*** werd in anderhalf jaar, in eigen tijd gebouwd. Elk vrij uurtje werd benut, door de weeks na werktijd (vanaf half vijf) en zaterdags alleen 's morgens. Daarbij werd de familie en de vriendenkring "geheel vrijblijvend" aan het werk gezet, overigens met veel animo. Hun voordeel was natuurlijk ook dat ze de faciliteiten van de werf konden gebruiken. De spanten zijn gemaakt van plat 1.1/4" x 1/4" (38 x 6,25 mm) de huidplaten zijn persoonlijk door Nico Buijs met de hand in de juiste vorm geklopt. De zool is 13 mm dik ter hoogte van de ballast is de huid 6 mm dik en daar boven werd 5 en 4 mm plaat gebruikt. Zo ontstond er een mooie strakke romp. Voor drinkwater werd 225 liter ruimte in de kiel gereserveerd en ook nog eens 90 liter voor dieselolie. (alles onder de vloer). In de kajuit is ook stahoogte zonder concessies te doen aan de hoogte van de opbouw. Het timmerwerk werd uitgevoerd door een scheepstimmerman van de werf, het benodigde hout (restanten) kwam van de *Tridens* een onderzoeksschip voor de visserij., In de kajuit is ook formica verwerkt wat in de jaren 60-70 erg populair was vanwege de harde en slijtvaste oppervlak en het gemakkelijke onderhoud. De kuip en opbouw zijn van staal het kajuitdakje is van hout. Dit werd geleverd door de werf Mulder en Rijke uit IJmuiden ter wille van het goed functioneren van het kompas. Voor de voortstuwing werd gekozen een 1 cilinder 10 pk Sabb dieselmotor.

Nog wat algemene info:

Hoewel de ontwerpen van niet zo'n brede bekendheid hebben gekregen, kan worden gesteld dat zij feilloos de ontwikkeling in het Nederlandse toer- en kustzeilen in de 50er en 60er jaren hebben aangevoeld.

Met hun *Zeezwaluw* tekenden zij aan het eind van de oorlog een zeilschip, dat qua concept en maatvoering – op de diepgang na - perfect voldeed aan de eisen die eraan in de 50er jaren zouden worden gesteld. Het ontwerp van de wat minder diep stekende *Koppelstok/Buizerd* konden zij dan ook zonder meer inzenden voor de prijsvraag van 1952 van de Waterkampioen van 1952 (zie Waterkampioen no 914, januari 1953, de rubriek Uitkijk). Dat de Boemerang van G. Kroes met de

eer ging strijken, is geschiedenis.

De gebroeders Buijs hebben nadien en voordien activiteiten ontplooid m.b.t. ontwerp en bouw van schepen:

Een ontwerp van Nico, een "Loggersloep" waarvan de eerste in 1935 werd gebouwd (kosten 275 gulden) en de laatste – nummer 140 – werd in 1955 gebouwd en geleverd.

Verder werd ondermeer nog een stoer 7.45m zeiljacht gerealiseerd, en nog meer op dit gebied. Denk aan de *Zoutelief* uit 1968 en een aantal motorboten die nu ook klassiek zijn.

[In de Waterkampioen no 837- Juni 1948](#) en in [De Waterkampioen No 10 van 2002 - 31 mei](#) is aandacht besteed aan de heren Nico en Jasper Buijs. Daarin vinden we ook tekeningen.

De beoordeling

De *Coppelstock* is een stalen S-Spant met platgat uitgevoerd met een mooi hartvormige spiegel, de zeeg staat in een prima verhouding t.o.v. de lengte van het schip, lengte en hoogte van de opbouw staan in de juiste verhoudingen, alles klopt: het schip heeft iets. Het is een goed doordacht en robuust schip zonder opsmuk wat goed te onderhouden is. De zeil eigenschappen zijn uitstekend te noemen, zij stuurt op alle koersen neutraal mits goed getrimd, wat beaamt dat het een goed ontwerp is en mooi gelijnd.

Wij wensen de heer Teun van Dijk met zijn *Coppelstock* heel veel zeilplezier toe en hopen dat wij ze maar vaak zullen zien op de VKSJ evenementen.

De *Coppelstock* valt in de categorie Classic Historical.

Namens de toelatingscommissie,

Dick ten Cate, Gert van Soest, Govert Munter, Sander Bakker en Maarten Lampe.

Heemskerk 10-12--2011